

בית-מיטבחים 9

ה"כשהייתי צעיר לימים, לפני שתי נשים, לפני 250,000 סגרירות, לפני 3,000 ליטרים של מושקה... כשהייתי צעיר לימים התחלתי אופף חומר לספר שעתיד היה להיקרא היום שהיה בו סוף העולם..." אומר גיבורו של קורט וונגוט (ג'וניור) בפתיחת סיפרו עריסת-חתול שראה אור בימים אלה בעיברית.

זכר אביו, שאינו עוד בחיים, במיבוקי זיכרונות עמושי-שינאה. בחיפושים אחר בנו הבכור של ד"ר הניקר מגיע המספר אל האי סאן-לורנצו.

קורט וונגוט (ג'וניור)

מישחקיילדים ומישחקימבוגרים

רפובליקת-בנות טיפוסית, שבראשה ניצב כפיל מדויק לפאפאדוק של האיטי. צמרת השילטון והחברה באי סאן-לורנצו היא

קורט וונגוט (ג'וניור), "עריסת-חתול", עיברית: אמציה פורת, הוצאת "עם-עובד", 208 עמ' (כריכה רכה).

גלדיה של כפילים לכל ערכי התרבות המערבית ומוצבי-הכוח שלה. כך, למשל, הכפיל המקומי לד"ר אלברט שווייצר אומר: "אם תראה את שווייצר, אמור לו שלא הוא הגיבור שלי: אך בזכותו, ישו הנוצרי הוא הגיבור שלי...".

כאשר הוא נוחת באי, מתגלה לנגד עיניו בנו של ד"ר הניקר, במעמד של רב-אלוף הניקר, שר המדע והקידמה של סאן-לורנצו, המגיע למעמדו בעזרת בקבוק פתיתי, "קר" 9, תגליתו המדעית האחרונה של אביו. נפש-פועלת נוספת בגלדיה ספק-פיקארסקית ספק-צינית זו היא הד"ר שליכטר פון קניגסולד: "הוא היה כאס-אם ארבע-עשרה שנים, ושש שנים מתוכן היה רופא-מהנה באשוויץ... ועכשיו הוא מציל חיים על ימיו ועל שמאל... אם הוא ימשיך בקצב הזה, בעבודה יומם ולילה, הניקר, ומגלה כי בנו הננס השוא את

ואכן, גיבור סיפרו של וונגוט, שהוא עצמו סופר, יוצא בעיקבות ד"ר פליקס הניקר, אבי פצצת האטום והחומר "קר" 9, שבכוחו להקפיא למוות כל מי שא עימו במגע כלשהו. הסופר הפך לשחזור מה חש אבי הפצצה האטומית ביום שבו הוטלה על הירושמה, וכיצד נהג עם בני-מישפחתו. בעיר-האטום איליום הוא חושף בהדרגה את שרדי זיכרונות מישפחת ד"ר יהיו החיים אשר יציל כמתים אשר המית — בשנת 3010..."

המספר משתתף, עוד קודם הגיעו אל האי, אל אחת הדתות המבשרות את קיצו של העולם, כת ה"בוקונן" שמוצאה באי סאן-לורנצו, ואשר "נביאה" הגיע אל האי בסירה, יחד עם חברו, מקייב, ויצר על האי מיבנה של שילטון דתי. את השילטון הפקיד בידי חברו מקייב, ואת הדת נטל לעצמו. ב"ספר בוקונן" הוא מטפח את ערכי העששויים, אותם, שקרים לבנים המסייעים למאמינים להעביר את חייהם. כאשר מת מקייב, הוא ממנה קודם מותו את משרתו ה"פאפא" כנשיא. עם גסיסתו של "פאפא" מועמד רבי-אלוף הניקר לרשת את מקומו, והוא מעביר זכות זו לסופר, גיבורו של וונגוט. כאשר מת ה"פאפא" מתפשט "קר" 9 ומקפיא למוות את כל העולם הסובב, מלבד כמה מהגיבורים המוצאים מיסתור במעמקי האדמה.

קורט וונגוט (ג'וניור) הוא ציניקאי, המתאר בספריו בסיגנון פאנטסטי חסר-

אלתרמן על ד"ר יסין

אחד משיירי "הטור השביעי" של נתן אלתרמן, תחת הכותרת, "עם הפגנה שלא נערכה" אינו מכונס בספר, ומן הראוי לגאול אותו מתהום הנשייה שאליו נפל במהלך 30 שנה. מערכת "העולם הזה" מוצאת טעם רב בפירסום חוזר של שיר זה, עבור הדורות שלא ידעו את נתן אלתרמן האמיתי:

לא יצאה אל הרחוב הפגנת המונים
במצעד מאגריף וגא,
להרעים פה אחד שאגת חרונים
ולאצ"ל לקרא:
מחוריק צאו
צא ותן מענה! והעם לא יאזין!
קום ענה רק על זאת ותברך:
מי היו רבוביקך בליל דיר-נסין?
מי?
דניקין?
או חיל שיף-ברך?
קום דבר! איך צלצל שם חרית ישראל,
בו דוגלים דבריקך
בפרוץ ובשיר —
איך צלצל זה השם במסגרת הליל
של חרות הפגרום. העברי הנזעיר?
כן, ידאי גם תקום צעקה ישראלקה:
— הס, מלעזו ומשקן!
אף, הנה לדידי,
לפנינו מקרה אשר בו השתקו
היא פסגת הקטרוג על העם היהודי.
ופיטן נוספר ועחון נאנת

מישחק ששיחק ד"ר פליקס הניקר, אבי פצצת-האטום. ביום הטלתה על הירושמה עם ילדיו, והביא את בנו הגמד להגלית שלאביו יש פרצוף, "של שד". עריסת-חתול הוא קומדיה שחורה ארוכה המתנהלת על 208 עמודים של בדיחות-זוועה, שיש בכוחן להזין את מחשבת הקורא באימה ניכרת על אודות מצבו ומותו של האדם.

מעצורים, המשולב במישחקיילדים ובי מישחקימבוגרים. את קץ-העולם, גם עריסת-חתול הוא מישחקיילדים, שבי עזרת חוש-שפאט 10-11 אצבעות יוצרים דימויים ותמונות חולפות. מישחק שבפי ילדי הארץ נהגו לקרוא לו "מסרגות הסבתא" או "מיספריים", ולעיתים, הצלבה כפולה" ובאנגלית, שמו כשם הספר CAT'S CRADLE (עריסת-חתול). זהו

נשיא רבימכר * הנספח שטרך * שלונסקי גילה את פינחס שדה * הסיפריה הלאומנית * הכבוד העצמי המופרך של בן-עזר

אלה מהדורה מצולמת של ספר הקיטרוג והאמונה מאת אורי צבי גרינברג. כאשר נודע הדבר לאחד מבכירי העובדים בסיפריה הלאומית, החל מציג עצמו כעובד ב"סיפריה הלאומנית" • בראיון בשבועון חותם קבע המחבר, אהוד בן-עזר: "השופעתי מ(יצחק) בן-נר — והוא התחיל לכתוב אחרי... דן מירון גילה פתאום את יצחק בן-נר ויעקב שבתאי כמחדשי הסיפור הריאליסטי, ואני לא בטוח אם לא ספרי לא לגיבורים המילחמל הוא שהשפיע על בן-נר..." מאחר שבן-עזר מעיד על

עצמו כי החל לכתוב ומפרסם בשנת 1961, וטענותיו כלפי בן-נר כבדות, הרי מן הראוי לצטט ביקורת שראתה אור באוגוסט 1959 (1) בשבועון זה (העולם הזה, 1143) על חוברת כתבי-העת קשת ד': "לפחות שניים משלושת הסיפורים המתפרסמים בקשת האחרונה, הם סיפורים בעלי רמה, אחד מהם, המיגדל, סיפורו של צעיר (22) בן המושב כפר-יהושע. יצחק בן-נר, מעלה נושא מעט, מוקיע ברקע את האחידות מנמיכת ערך-האדם שכופה הצבא על חייליו..." איך אומר בן-עזר: "לא לגיבורים המלחמה הוא שהשפיע על בן-נר..." כל שנותר להוסיף הוא: לא לסופרים הקינאה.

● בימים אלה עומדת לראות אור בירושלים, בהוצאת שיקמונה, מהדורה רביעית (1) של הספר ששת הימים ושיבעת השערים, שמתברר אינו אלא נשיא המדינה יצחק נבון על הצגת מחזהו של משה שמיר הוא הלך בשדות שהוצג בימים אלה עליידי ● בעריסתיה יצא לאור בהוצאת מנד פריס, ספר שירים מתורגם של משה דור MAPS OF TIME, בתרגומם של כמה משוררים אנגליים מן המפורסמים. את ההקדמה לספר כתב הסופר הבריטי אלן (מוצאי שבת ובוקר יום א') סיליטו. בעבר כבר הוציאה הוצאה זו ספרי שירה מתורגמים של דליה רביקוביץ, לאה גולדברג, יהודה עמיחי ודוד פזגל. בקרוב יצאו תרגומים נוספים של שירי אמיר גלבוע ונתן זך. במסיבה שנערכה לרגל הוצאת הספר נכחו כ-80 מטובי הסופרים והמשוררים של אנגליה. הספר יצא רק עתה, שנה אחרי שדור סיים את תפקידו כנספח תרבות בשגרירות ישראל בלונדון משום שגור על עצמו לא לטפל בהוצאת ספר שיריו באנגלית כל עוד הוא מכהן שם בתפקיד רשמי • בתוכנית "שאלות אישיות" שערך יעקב אגמון עם הסופר פינחס שדה, סיפר שדה על תגובתו של עורך מוסף-הסיפור של דבר בזמנו, פרופ' אמיר גלבוע, שכתב על סיפרו החיים כמשל: "...מקומו הראוי של החיים כמשל הוא ליד הכתובות שבקירות בתי-שימוש ציבוריים..." על תגובה אוהדת יותר ליצירותיו סיפר שדה, כיצד בגיל 17 אור עזר, והביא את שירו הראשון "גאום כלב מת" לבית-הקפה, שם ישב אברהם שלונסקי, ומסרו לידיו. כאשר שב שדה כעבור שבוע לשמוע את חוות-דעתו של שלונסקי, מצאו יושב שם עם המשוררים עזרא זוסמן ולאה גולדברג. שלונסקי שהבחין בשדה הניצב בדלת בית-הקפה, קם ממקומו, ניגש אל שדה הצעיר וחיבק אותו אל חזהו: ● בדומה לשנים קודמות, כך טוענים ליצני הסיפור העיברית, יוענק התואר "העורך הסיפורות של השנה" מן הסתם לבנימין זובלי עורך מאזניים, שפירסם ביקורת מאת ישראל זמורה על הספרותיים לסופר החשוב בלשון הגרמנית הרמן ברוך, שראה אור בעיברית. למאמר מצרופת שתי איגרות של הרמן ברוך למשורר אברהם בן-יצחק (סונה), שראה אור בכרך מכתביו של ברוך בגרמנית. עורך מאזניים נמנע מלציין שתי האיגרות ראו אור בעיברית. לפני כ-25 שנה, בכתבי-העת בחינות שראה אור בעריכת הסופר שלמה צמח • פרופ' ראובן ירון, יו"ר הנהלת רשות השידור, משקיע טענות שידור רבות" בקידום הנושא הלאומי בסיפריה הלאומית והאוניברסיטאית בירושלים, שהוא משלמה מנהלה (עדיכדי-כך שכאשר נגנבים כתבי-יד יקרים מהסיפריה הלאומית, אין תלוייה מכה זאת), תוך שהוא מנצל את אוצרות הסיפריה על-מנת להתחרות במולדת הפרטית. שמועה עיקשת טוענת, שהסיפריה הלאומית מכינה קימים